

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

«در زمینه مسائل علمی، باید دنبال قله بود»
مقام معظم رهبری

عصر جمعه

۱۴۰۲/۱۲/۰۴

دفترچه شماره ۳ از ۳

آزمون ورودی دوره‌های دکتری (نیمه‌متمرکز) - سال ۱۴۰۳

تاریخ (کد ۲۱۲۱)

مدت زمان پاسخگویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۲۴۰

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤال‌ها

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی	۳۰	۱	۳۰
۲	تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار	۳۰	۳۱	۶۰
۳	تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشی	۳۰	۶۱	۹۰
۴	تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام	۵۰	۹۱	۱۴۰
۵	تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی - مباحث نظری و روش تحقیق و منبع‌شناسی تاریخ ایران	۵۰	۱۴۱	۱۹۰
۶	تاریخ ایران از هخامنشیان تا پایان ساسانی - منبع‌شناسی و روش تحقیق در تاریخ ایران باستان	۵۰	۱۹۱	۲۴۰

این آزمون، نمره منفی دارد.

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و ...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخنامه و دفترچه سؤال‌ها، نوع و کد کنترل درج شده بر روی دفترچه سؤال‌ها و پایین پاسخنامه‌ام را تأیید می‌نمایم.

امضا:

تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی:

- ۱- در رویارویی قوای عثمانی با متفقین در جنگ جهانی اول، نخستین هدف نیروهای متفقین، کدام بود؟
 - (۱) تصرف عراق و تسلط بر بغداد
 - (۲) فشار بر تنگه‌ها و فتح استانبول
 - (۳) یورش به آناتولی و تسلط بر ازبک
 - (۴) تسلط بر کانال سوئز و تسخیر صحرای سینا
- ۲- بنای شهر سامرا توسط معتصم عباسی، به کدام دلیل صورت گرفت؟
 - (۱) در امان ماندن از حمله‌های رومیان
 - (۲) سرکوب شورش‌های راوندیه
 - (۳) نامطلوب بودن آب و هوای بغداد
 - (۴) چندی دستگی میان نظامیان، صاحب‌منصبان و مردم بغداد
- ۳- در جریان جنگ کریمه در ۱۲۷۲هـ/ ۱۸۵۵م، زمانی که دولت فرانسه به صلح متمایل شد، کدام دولت اروپایی از موضع مصالحه‌جویانه دولت فرانسه دفاع می‌کرد و دولت عثمانی تحت فشار کدام قدرت، از پذیرش صلح خودداری نمود؟
 - (۱) اتریش - بریتانیا
 - (۲) رومانیه - پروس
 - (۳) بریتانیا - اتریش
 - (۴) اتریش - پروس
- ۴- کدام مورد، از رویدادهای دوره الحاکم فاطمی نیست؟
 - (۱) صلح با بیزانس
 - (۲) شورش ابو رکوه
 - (۳) پیدایش مذهب دروزیه
 - (۴) تخریب کلیسای قیامت در بیت المقدس
- ۵- شرط یوسف بن تاشفین برای کمک به دولت بنی‌عباد در اندلس در برابر مسیحیان، چه بود؟
 - (۱) واگذاری مالقه
 - (۲) واگذاری جزیره خضرا
 - (۳) کمک به رواج مذهب اشعری
 - (۴) اعلام بیعت بنی‌عباد با وی
- ۶- در زمان پیشروی قوای روم شرقی در سوریه در سال ۳۵۸هـ/ ۹۶۹م، کدام فرمانروای حمدانی، خود را تحت‌الحمايه رومیان قرارداد و مقاومت کدام دولت مسلمان، از تسلط آنها بر بیت المقدس جلوگیری نمود؟
 - (۱) الغضنفر - مرداسیان
 - (۲) سعیدالدوله - اخشیدیان
 - (۳) سعدالدوله - فاطمیان
 - (۴) ناصرالدوله - اخشیدیان
- ۷- سلطان محمد فاتح در سلسله لشکرکشی‌های خود در روم ایلی و اروپا، در فتح کدام مناطق، توفیقی به دست نیامد؟
 - (۱) موره و کریمه
 - (۲) ونیز و آق کرمان
 - (۳) بلغراد و جزیره رودس
 - (۴) هرسک و قره‌طاغ (مونه نگرو)
- ۸- کدام خلیفه عباسی، ناحیه کرخ در جنوب بغداد را جهت دور کردن سپاهیان عرب از مقر خویش بنا کرد؟
 - (۱) مأمون
 - (۲) هارون
 - (۳) مهدی
 - (۴) منصور

- ۹- در عهد توقف و رکود، بیشترین رویارویی عثمانی ها که عمدتاً با ناکامی همراه بود، با کدام قدرت ها بود؟
(۱) اتریش، وندیک و فرانسه
(۲) یونان، موره و هابسبورگ
(۳) ونیز، روسیه و اتریش
(۴) روسیه، فرانسه و بریتانیا
- ۱۰- کدام رویداد مهم را می توان پیش در آمد و زمینه ساز اعلام مشروطه اول در تاریخ عثمانی به شمار آورد؟
(۱) بحران و عصیان در بوسنی و هرزگوین و مداخله قدرت های اروپایی در آن
(۲) خلع سلطان مراد پنجم از سلطنت بنا بر تصمیم هیئت وزیران و فتوای شیخ الاسلام
(۳) قیام طلبان مدارس، مشهور به قیام سفته ها در اعتراض به قتل عام مسلمانان در بالکان
(۴) اقدام سلطان عبدالعزیز برای محدود کردن اختیارات باب عالی و تقویت قدرت باب همایون
- ۱۱- کدام مورد، از دلایل اقدام پیامبر (ص) برای تعیین عامل جمع آوری صدقات از میان اعضای قبیله نیست؟
(۱) دریافت صدقات بیشتر از ثروتمندان
(۲) جلوگیری از برخورد قبیله با عامل
(۳) شناخت همه اعضای قبیله توسط عامل
(۴) جلوگیری از ظلم عامل بر فقرا و ترس او از ثروتمندان
- ۱۲- کدام شخصیت را می توان بنیان گذار یا تحکیم بخش قدرت عربی و اسلامی در سه بخش مهم آسیای مرکزی (تخارستان، سغد و خوارزم) به شمار آورد؟
(۱) ابومسلم خراسانی
(۲) نصر بن سیار
(۳) اسد بن عبدالله قسری
(۴) قتیبه بن مسلم باهلی
- ۱۳- جزیره رودس، در عصر کدام خلیفه اموی فتح شد؟
(۱) عمر بن عبدالعزیز
(۲) عبدالملک بن مروان
(۳) هشام بن عبدالملک
(۴) معاویه بن ابوسفیان
- ۱۴- منصب امیرالامرای، در دوره کدام خلیفه عباسی ایجاد شد؟
(۱) راضی
(۲) مقتدر
(۳) مستکفی
(۴) متقی
- ۱۵- علت احداث واسط در عراق در دوره امویان، چه بود؟
(۱) اقامت حاکمان اموی
(۲) اسکان مهاجران عرب حجاز
(۳) انتقال نیروهای شامی به عراق در جریان فتوحات
(۴) استقرار ولیعهد خلیفه و سپاهیان وی
- ۱۶- کدام مورد، از دلایل شکست ابن اشعث در واقعه دیرالجماجم نیست؟
(۱) از دست رفتن اتحاد و انسجام نیروهای او
(۲) وعده بخشش به نیروهای او از جانب حجاج
(۳) عدم حمایت نظامی به موقع رتبیل از او
(۴) انتظام امویان و پشتیبانی شامیان از سپاه حجاج
- ۱۷- کدام نقطه ضعف مهم، باعث شد که حکومت طولونیان و اخشیدیان، به مدت طولانی دوام نداشته باشد؟
(۱) براساس قومیت استوار نبودند.
(۲) سپاه منسجم و قدرتمندی نداشتند.
(۳) مشروعیت و محبوبیت مردمی نداشتند.
(۴) به شدت از اختلافات درونی متأثر بودند.
- ۱۸- در واکنش به فتح بیت المقدس توسط صلاح الدین ایوبی در ۵۸۳ ق، صلیبی ها کدام منطقه از شامات را تصرف کردند؟
(۱) انطاکیه
(۲) رها
(۳) عکا
(۴) عسقلان
- ۱۹- در منابع اسلامی، منظور از «قلموق ها» کدام قوم هستند؟
(۱) ترکان مهاجر به آسیای مرکزی
(۲) مغولان مسلمانی که در شرق دور ماندند.
(۳) ترک - مغولان مهاجر به سرزمین های اسلامی
(۴) مغولان غربی که در آسیای مرکزی و روسیه جنوبی نفوذ کردند.

- ۲۰- مرگ قتیبه بن مسلم، منجر به وقفه در پیشروی مسلمانان در آسیای مرکزی شد. هنگام آغاز مجدد این پیشروی، چه تغییر مهمی در منطقه، قابل توجه بود؟
- (۱) رهبران جدید منطقه، دیگر عرب نبودند و هدف، آن سوی سیردریا بود.
 - (۲) ائتلاف ترکان و بومیان، موجب عقب راندن اعراب شد.
 - (۳) خراسان و ماوراءالنهر از یکدیگر جدا شدند.
 - (۴) موج ارتداد، مانع از گسترش اسلام شد.
- ۲۱- ضرب سکه به نام امام مهدی (عج)، توسط کدام وزیر دولت فاطمیان صورت گرفت؟
- (۱) ابن رزیک
 - (۲) افضل کتیفات
 - (۳) بدر الجمالی
 - (۴) مأمون بطائی
- ۲۲- امپراتوری ساسانی پس از سقوط حکومت حمیریان و الحاق یمن به حوزه قدرت خود، چه امتیاز مهمی به دست آورد؟
- (۱) بهره‌برداری از منابع اقتصادی یمن
 - (۲) تضعیف قدرت امپراتوری روم در جزیره العرب
 - (۳) تسلط بر راه تجاری - آبی دریای سرخ به شبه‌قاره هند
 - (۴) تسلط بر راه تجاری خشکی جنوب به شمال جزیره العرب
- ۲۳- هدف زنونیا، ملکه تدمر از انتساب به مصر و ادعای خویشاوندی با کلئوپاترا چه بود؟
- (۱) جلب دوستی و اعتماد امپراتوری روم
 - (۲) رقابت بر سر شهرت و آوازه با کلئوپاترا
 - (۳) فراهم کردن زمینه روانی مناسب برای تسلط بر مردم مصر
 - (۴) بهره‌برداری اقتصادی و تسلط بر راه تجاری دریای مدیترانه
- ۲۴- کدام خلیفه عباسی برای کاهش قدرت ترکان، پایتخت را به جعفریه منتقل کرد؟
- (۱) متوکل
 - (۲) منتصر
 - (۳) معتصم
 - (۴) معتز
- ۲۵- کدام نبرد دوره اموی، رنگ درگیری شیعی - اموی داشت؟
- (۱) خازر
 - (۲) حرّه
 - (۳) زاب
 - (۴) مرج راهط
- ۲۶- کدام خلیفه عباسی نخستین بار از مصر دیدن کرد و کدام سپاه را در این سرزمین مستقر نمود؟
- (۱) معتصم - سپاه ترکان
 - (۲) مأمون - سپاه خراسانی
 - (۳) هارون الرشید - سپاه زنگیان
 - (۴) متوکل - سپاه چرکس
- ۲۷- کدام مورد درباره سلاطین دهلی، نادرست است؟
- (۱) دیوان‌سالاری آنها، بر پایه میراث عباسی، غزنوی و سلجوقی بنیان نهاده شد.
 - (۲) مرجعیت خلفای عباسی را به رسمیت شناختند و برخی از آنها، به نام عباسیان سکه زدند.
 - (۳) طریقت‌های چشتیه، قادریه، نقشبندیه و سهروردیه در قلمرو آنها، نفوذ و گسترش فراوان یافت.
 - (۴) شامل سلسله‌های خلجیان، تغلقیان، سیدها و لودیان و خاندان‌های کوچک حکومتگر در شمال هند بودند.
- ۲۸- نخستین حکومت مستقل مسلمان در هند، چه نام داشت و توسط کدام فرمانروا بنیان نهاده شد؟
- (۱) معزیان - شمس‌الدین التتمش
 - (۲) ممالیک - قطب‌الدین ایبک
 - (۳) شنسبانیان - شهاب‌الدین محمد غوری
 - (۴) مملوکان - عزالدین محمد غوری
- ۲۹- فرزندان و نوادگان کدام سلطان ممالیک بحری، توانستند حکومت را در خاندان خود موروثی کنند؟
- (۱) آیبک
 - (۲) بیبرس
 - (۳) قطز
 - (۴) قلاوون

۳۰- در جنگ صلیبی هشتم، انگیزه اصلی لوئی نهم پادشاه فرانسه و لشکریان او برای تغییر مسیر لشکرکشی به مصر از مسیر قدس به تونس، چه بود؟

- (۱) پاسخ به دعوت المستنصر بالله فرمانروای حفصی
- (۲) انعقاد پیمان صلح با المستنصر بالله فرمانروای حفصی
- (۳) اقدام درباره شکایت بازرگانان مسیحی از المستنصر بالله
- (۴) استفاده از موقعیت سوق الجیشی تونس به منظور محاصره زمینی و دریایی مصر

تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار:

۳۱- کدام مورد درباره ابوحنیفه توحیدی نادرست است؟

- (۱) زاهدی پارسا و فقیهی پرکار و متکلمی گوشه‌نشین بود.
 - (۲) نویسنده کتابهای «الامتناع و المؤمنه» و «الهوامل الشوامل» بود.
 - (۳) منتقدی بی‌باک بود که شخصیت‌های بزرگ زمان مانند ابن عباد وزیر را هجو کرد.
 - (۴) از شاگردان ابویعقوب سجستانی بود و ماندگاری مجلس فلسفی استاد مدیون گزارش‌های او است.
- ۳۲- در نظام دیوانی حکومت‌های غزنوی و سلجوقی در مورد مالیات بر محصولات زراعی و کشاورزی، کدام اصطلاح به کار می‌رفت؟
- (۱) ارتفاعات
 - (۲) ضرایب
 - (۳) عقارات
 - (۴) مزارعه
- ۳۳- در کدام مورد، نام رهبر، محل فعالیت و گرایش فکری جنبش بابائیه درست ذکر شده است؟

- (۱) باباالیاس - هند - قلندریه
 - (۲) شیخ نجم‌الدین دایه - آناتولی - تصوف ملامتی
 - (۳) خواجه اسحق - هرات و خراسان - تصوف نقشبندی
 - (۴) بابااسحق ترکمان - آسیای صغیر - تصوف با تمایلات شیعی
- ۳۴- قیام قاضی شرف‌الدین ابراهیم در کدام دوره و محل رخ داد و ماهیت آن چه بود؟
- (۱) ایلخانان - فارس - دعوی مهدویت
 - (۲) چوپانیان - آناتولی - اجتماعی و سیاسی
 - (۳) آق‌قویونلوها - حله - شیعی با دعوی مهدویت
 - (۴) تیموریان - خراسان - شورش مردمی
- ۳۵- موجب و مقرری کدام‌یک از صاحب‌منصبان دیوانی دولت سلجوقی از طریق خزانه مرکزی پرداخت می‌شد؟
- (۱) رئیس
 - (۲) عامل
 - (۳) والی
 - (۴) مشرف

۳۶- مهم‌ترین عامل مؤثر در سیاست واگذاری اقطاع به نظامیان در دوره سلجوقی چه بود؟

- (۱) تشکیل سپاه ثابت
 - (۲) رکود کشاورزی
 - (۳) کمبود نقدینگی
 - (۴) ایجاد تمرکز سیاسی
- ۳۷- مهم‌ترین پیامد سیاست اقتصادی رواج چاو(پول کاغذی) در دوره گیکخاتو چه بود؟
- (۱) نارضایتی اشرافیت سیاسی
 - (۲) رکود معاملات و تجارت
 - (۳) افزایش درآمدهای مالیاتی حکومت
 - (۴) گسترش مناسبات تجاری و بازرگانی
- ۳۸- بیشترین تلاش برای مقابله و اتحاد سیاسی علیه ایلخانان، توسط کدام دولت‌ها صورت گرفت؟
- (۱) بیزانس و اولوس جغتای
 - (۲) بیزانس و اولوس قپچاق
 - (۳) مملوکان و اولوس قپچاق
 - (۴) مملوکان و اولوس جغتای

۳۹- اصطلاح «خالصجات ضبطی» به کدام دسته از اراضی و املاک اشاره داشت؟

- (۱) اراضی معاف از مالیات دیوان
- (۲) املاک خالصه انتقال‌یافته افراد
- (۳) املاک مصادره شده شورشیان
- (۴) املاک ضبط‌شده از اراضی خالصه

- ۴۰- اصطلاح «رقبات نادری» به کدام معناست؟
 (۱) کتابچه ثبت موقوفه‌ها
 (۲) صورت املاک خالصه و دیوانی
 (۳) املاک خالصه و اوقاف ضبط شده
 (۴) صورت املاک شخصی نادرشاه
- ۴۱- علت بروز تنوع در ترکیب بندی امرای معتمد خوارزمشاه چه بود؟
 (۱) رقابت شدید امرای قپچاق با امرای قراختایی
 (۲) هجوم مغولان و شکست سخت خوارزمشاه
 (۳) اقدام سلطان محمد در برکشیدن امیران قراختایی
 (۴) خرید و فروش غلامان قپچاق و قراختایی به لشکریان
- ۴۲- محکمه مظالم عهد مغول تحت ریاست کدام مقام عمل می کرد؟
 (۱) ایلخان
 (۲) امیر اولوس
 (۳) قاضی القضاة
 (۴) وزیر اعظم
- ۴۳- وظیفه ناظر بیوتات در تشکیلات دیوانی عهد صفوی چه بود؟
 (۱) نظارت بر دیوان خاصه
 (۲) نظارت و بازرسی بر معاملات دیوان
 (۳) نظارت بر امور اخلاقیات دربار
 (۴) نظارت بر اهل بیوتات و خاندان های معتبر
- ۴۴- کدام گروه های جامعه ایران در دوره مغول، از حکومت متمرکز حمایت می کردند؟
 (۱) بازرگانان و روحانیان مسلمان
 (۲) رعایا و مقاطعه گیران مالیات
 (۳) بازرگانان و مقاطعه گیران مالیات
 (۴) روحانیان مسلمان و اشراف نظامی و قبیله ای مغول
- ۴۵- سیاست احمدتکودار در قبال فعالیت های سیاسی و مذهبی شیخ زاهد گیلانی چه بود؟
 (۱) دشمنی با شیخ و تهدید وی به دلیل حمایتش از ارغون
 (۲) حمایت از شیخ و ارسال نذورات و کمک به تجهیز خانقاه
 (۳) جلب نظر شیخ برای استفاده از نیروی صوفیان در جنگ قدرت
 (۴) صدور دستور سرکوب شیخ به شروانشاه به دلیل افزایش پیروان وی در مغان و شروان
- ۴۶- شاه سلیمان پس از آنکه متوجه شد عواید گمرکی کمتر شده است، چه راهکاری را در پیش گرفت؟
 (۱) صدراعظم را عزل کرد.
 (۲) گردآوری عوارض را به کمپانی هند شرقی واگذار کرد.
 (۳) بر کشتی هایی که وارد خلیج فارس می شدند مالیات اضافی وضع کرد.
 (۴) جمع آوری عوارض گمرکی را به مقاطعه گذاشت تا تقلب را کاهش دهد.
- ۴۷- علت اصلی انحصار تولید و تجارت ابریشم در دست دولت صفوی چه بود؟
 (۱) به حداکثر رساندن درآمد
 (۲) نظارت بر کیفیت بهتر تولید
 (۳) جلوگیری از دخالت خارجیان
 (۴) حمایت از تولیدکنندگان ابریشم
- ۴۸- سیاست شیخ علی خان زنگنه وزیر اعظم صفویان برای سروسامان دادن به اوضاع اقتصادی در کوتاه مدت چه بود؟
 (۱) انحصار تجارت ابریشم در دست دولت
 (۲) ایجاد شبکه وسیعی از جاسوسان در سراسر کشور
 (۳) عقد پیمان تجاری با کمپانی هند شرقی انگلیس
 (۴) اعمال سیاست ترکیبی صرفه جویی در مخارج و افزایش عواید و درآمدهای مالیاتی
- ۴۹- کدام مورد «شاه سلطان حسین دوم» را معرفی می کند؟
 (۱) مدعی بود نواده شاه عباس است و در روسیه بزرگ شده است.
 (۲) پسر کوچک شاه سلطان حسین بود که توسط یک خدمتکار، پنهان شده بود.
 (۳) پناهنده ای به دربار عثمانی بود که در زمان کریم خان خود را پسر شاه تهماسب دوم، می خواند.
 (۴) از بازماندگان شاهرخ افشار بود که از طرف مادر، خود را صفوی می خواند و در دوره قاجار، قیام کرد.

- ۵۰- در قراردادهای صلح نادرشاه افشار با عثمانی‌ها، بر کدام یک از موارد زیر تأکید نشده بود؟
 (۱) منزلت و حمایت از زائران ایرانی
 (۲) انجام مناسک مذهب جعفری
 (۳) تسهیل در انتقال جنازه‌ها به عتبات
 (۴) ممنوعیت رسم لعن سه خلیفه در ایران
- ۵۱- سیاست سعد بن زنگی و اتابک ابوبکر در قبال خاندان‌های بزرگ سادات شیعی چه بود؟
 (۱) با آگاهی از ضعف کلی تسنن، برای تحدید نفوذ تصوف، از سادات کمک گرفتند.
 (۲) با تسلط نسبی سادات بر تجارت فارس، سعی کردند از آنان در تجارت با هند بهره‌برداری کنند.
 (۳) با توجه به نفوذ سادات در دربار ارغون، از آنها جهت ایجاد روابط دوستانه با ایلخانان استفاده کردند.
 (۴) با گسترش قدرت شیعه، اموال سادات را مصادره کردند و شخصیت‌های برجسته آنها را به قتل رساندند.
- ۵۲- اصطلاح «محصن تمغاجیان» در دوره ترکمانان به کدام دسته از مأموران اطلاق می‌شد؟
 (۱) متصدیان دریافت مالیات‌های تجاری
 (۲) مأموران گمرکی
 (۳) محصلان عوارض راهداری
 (۴) گردآورندگان مالیات‌های روستایی
- ۵۳- اصطلاح «یکاول» از مناصب کدام بخش از حاکمیت ترکمانان بود و در کدام معنی به کار می‌رفت؟
 (۱) قضایی - مراقب شوارع و شعائر
 (۲) سپاهی - محافظان قلاع و ارگ شهرها
 (۳) درباری - چاشنی‌گیر غذای سلطنتی
 (۴) درباری - تعیین کننده محل استقرار اشراف در تشریفات درباری
- ۵۴- خواجه نصیرالدین طوسی در کتاب اخلاق ناصری، چه تعریفی از «مدینه فاسقه» ارائه کرده است؟
 (۱) به ملک فضلا راضی نمی‌شوند و میل به ملک تغلبی کنند.
 (۲) در عقیده به نظر و ارزش‌ها و معارف مدینه فاضله اعتقاد دارند اما در عمل برخلاف آن عمل می‌کنند.
 (۳) سعادت‌ی شبیه به سعادت حقیقی تصور کرده، مخالفت حق پیشه کرده و به خیر مطلق و سعادت ابدی نخواهند رسید.
 (۴) تصور ایشان تام نباشد و چون بر حقایق واقف نیستند به جهل خود اعتراف نکرده و دروغ و سخن‌های حق‌نما می‌گویند.
- ۵۵- نظر سید بن طاووس از علمای بزرگ شیعه در قبال هلاکوخان مغول چه بود؟
 (۱) او را تأیید کرد و پادشاه عادل فاضل را بر مسلمان جائر ترجیح داد.
 (۲) او را تأیید نکرد و پیشنهاد هلاکوخان برای تصدی مقام نقیب‌النقبایی علویان را نپذیرفت.
 (۳) ابتدا او را ملک‌الارض لقب داد اما پس از مرگ هلاکوخان از او برائت جست و رفتار خود را تقيه دانست.
 (۴) او را تأیید نمی‌کرد و اختلافش با خواجه نصیرالدین طوسی بر سر حمایت از هلاکوخان، به قیمت اجانش تمام شد.
- ۵۶- ابن میثم بحرانی و علامه ابن مطهر حلّی از فقیهان بزرگ شیعه به ترتیب در کدام دوره می‌زیستند؟
 (۱) ایلخانی - ایلخانی (۲) تیموری - تیموری (۳) تیموری - صفوی (۴) صفوی - صفوی
- ۵۷- سیاست صفویان در قبال واگذاری سیورغال چه بود؟
 (۱) سیورغال‌داری لغو شد و دوره واگذاری آن به سرآمد.
 (۲) در سراسر دوره صفوی سیورغال‌های کوچک و متوسط واگذار شد.
 (۳) تفاوتی آشکار در واگذاری سیورغال بین صفویان و اسلافشان نبود.
 (۴) به‌منظور حمایت از نهادهای دینی، سیورغال‌ها فقط به اعضای این نهاد واگذار می‌شد.
- ۵۸- نخستین دانشمند ایرانی که تحقیقات مفصلی درباره تقویم دوازده حیوانی انجام داد، چه کسی بود و اثر وی چه نام داشت؟
 (۱) عبدالعلی بیرجندی - زیج سلطانی
 (۲) خواجه نصیرالدین طوسی - زیج ایلخانی
 (۳) خواجه غیاث‌الدین مسعود کاشانی - زیج خاقانی
 (۴) مولانا محمد بن عبدالله سنجر کمالی - زیج اشرفی
- ۵۹- منظور از کبیسه بزرگ در تقویم ایرانیان چیست؟
 (۱) افزودن یک روز به آخر اسفند هر چهار سال یک‌بار
 (۲) حذف سه سال تقویم خراجی و تطبیق آن با تقویم جلالی
 (۳) افزودن یک روز به روزهای سال بعد از حدود دویست سال در تاریخ هجری شمسی
 (۴) حذف یک ماه اضافه تقویم یزدگردی جهت تطبیق آن با تقویم جلالی برای تثبیت نخستین روز سال در اول نوروز

- ۶۰- سلطان احمد تکودار به دست چه کسی به اسلام گروید و به او چه لقبی اعطا کرد؟
 (۱) شیخ صدرالدین حموی - افقه الفقه
 (۲) شیخ کمال الدین عبدالرحمن رافعی - قطب الاقطاب
 (۳) مولانا هبة الله ترکستانی - شیخ الشیوخ
 (۴) مولانا صدرالدین خیسانی - خاتم المجتهدين

تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشی:

- ۶۱- در کتیبه اوتوخگل، پادشاه اوروک، لقب «مار گزنده کوهستان» به کدام قوم داده شده است؟
 (۱) کاسی (۲) گوتی (۳) لولوبی (۴) هوری
- ۶۲- شهر «آراپخا / ارپخه»، با کدام شهر امروزی قابل انطباق است؟
 (۱) اربیل (۲) تکریت (۳) موصل (۴) کرکوک
- ۶۳- کاسی ها، «الهة قله های کوهستان» را چه می نامیدند؟
 (۱) شیمالی (۲) شوکامون (۳) کاشو (۴) هاربه
- ۶۴- سکاهای در اتحاد با کدام یک از اقوام ساکن زاگرس در سده ۷ ق. م. در زمان اسارحدون به آشور حمله کردند، ولی شکست خوردند؟
 (۱) اورارتویی ها (۲) گوتی ها (۳) کیمیری ها (۴) مانایی ها
- ۶۵- به عقیده ایگور دیاکونف، سبک لباس پوشیدن و رسم افکندن پوست بر شانه چپ که در نواحی شرقی زاگرس رایج بود، از کدام قوم اقتباس شده بود؟
 (۱) آشوری (۲) بابلی (۳) لولوبی (۴) کاسی
- ۶۶- کدام قوم در پیرامون دریای کاسپی / خزر سکونت نداشتند؟
 (۱) اناریاک ها (۲) امردها (۳) هاسپییرها (۴) هیرکانی ها
- ۶۷- سومین دوره فرهنگی سیلک، در کدام تپه قابل دستیابی است و کدام اثر یافت شده، مربوط به این دوره است؟
 (۱) جنوبی - چرخ سفالگری (۲) جنوبی - زیگورات (۳) شمالی - گورستان «الف» (۴) شمالی - گورستان «ب»
- ۶۸- گنجینه زیویه، به کدام قوم تعلق دارد؟
 (۱) کاسی (۲) مانای (۳) لولوبی (۴) گوتی
- ۶۹- قلمرو میتا (میداس) که مدتی با اورارتو بر ضد آشوریان متحد شد، ولی از آشور شکست خورد، در کدام منطقه واقع شده بود؟
 (۱) پنتوس (۲) فروگیه (۳) کیلیکیه (۴) مانا
- ۷۰- آشوریان در هزاره نخست قبل از میلاد، سرزمین اورارتو را چه می نامیدند؟
 (۱) ارزشکون (۲) بیای نیلی (۳) توشپه (۴) نهریا
- ۷۱- کدام قوم، پرورش اسب و استفاده از ارابه سبک را در بابل رواج داد؟
 (۱) لولوبی (۲) گوتی (۳) کاسی (۴) کاسپی
- ۷۲- در کتیبه کدام شاه آشوری، برای نخستین بار از کوه بیکنی نام برده شده است؟
 (۱) سارگن (۲) سناخریب (۳) تیگلات پیلسر سوم (۴) شلمانزر دوم
- ۷۳- جنگ حَلُوله / هَلُوله میان کدام قدرت ها اتفاق افتاد؟
 (۱) سارگن آشوری با ماد، پارس و مانا (۲) اسارحدون آشوری با انشان، بابل و اورارتو (۳) آشوربانیپال شاه آشور با ایلام، اورارتو و بابل (۴) سناخریب شاه آشور با ایلام، پرسومش و انشان

- ۷۴- در سال ۲۷۵۰ ق. م، کدام شاه سلسله اول اوروک، به قلمرو ایلام حمله کرد؟
(۱) انمبرگسی (۲) دوموزی
(۳) لوگل بند (۴) مس - کی آگ - گشر
- ۷۵- جشنواره مخصوص سیموت / شیموت، خدای ایلامی / عیلامی، چه نام داشت؟
(۱) توگ (۲) گوشون (۳) گونگونوم (۴) روهورتر
- ۷۶- به عقیده والتر هینتس، کدام دوره از تاریخ ایلام / عیلام، با روی کار آمدن «هومبن - تهره» آغاز می شود؟
(۱) ایلام نو (۲) دوره اول فترت (۳) دوره دوم فترت (۴) ایلام میانه
- ۷۷- کدام قوم ساکن در غرب فلات ایران عقیده داشتند که آب هم مانند غذا برای زندگی پس از مرگ لازم است؟
(۱) ایلامی / عیلامی (۲) لولوبی (۳) گوتی / کوتی (۴) کاسی
- ۷۸- کدام پادشاه ایلام نو، در کتیبه ای خود را «توسعه دهنده کشور» خوانده است؟
(۱) هومبن - نیمن (۲) هلوشو - این شوشینک
(۳) شوتروک - نهونت دوم (۴) شیلهک - این شوشینک دوم
- ۷۹- مفصل ترین گزارش درباره سقوط پادشاهی ایلام / عیلام و ویرانی شوش توسط آشوریان در سال ۶۴۶ ق. م. در کتیبه کدام فرمانروا آمده است؟
(۱) اسارحدون (۲) آشوربانیپال (۳) سارگن (۴) سناخریب
- ۸۰- پادشاهی حمورابی در بابل، همزمان با پادشاهی کدام دودمان در ایلام بود؟
(۱) آون (۲) ایگ - هکی (۳) سیمشکی (۴) سوگل مخ
- ۸۱- کاوش های انجام شده بر روی تپه ملیان در فارس، کدام نتیجه را در پی داشت؟
(۱) آشوریان روزگاری بر انشان سلطه داشتند. (۲) تختگاه ایلامی ها در انشان قرار داشت.
(۳) شناسایی محدوده جغرافیایی انشان (۴) آشنایی با تاریخ میانه هخامنشیان
- ۸۲- به عقیده ایگور دیاکونف، عامل برهم خوردن تعادل قدرت میان پادشاهی های آشور، اورارتو، مانای و ایلام از یک سو، و قبایل خودمختار و کوه نشین زاگرس در سده های ۸ و ۷ ق. م. از سوی دیگر، چه بود؟
(۱) اتحاد مادها و ایلامیان (۲) اتحاد بابلیان و گوتیان
(۳) ظهور طوایف هندوآریایی (۴) ظهور اسب سواران صحرانورد سکایی
- ۸۳- راث و گریسولد، امشاسپندان را با کدام گروه از خدایان آریایی (هندو ایرانی) همانند دانسته اند؟
(۱) آدیتیها (۲) اسوره ها (۳) دئوها (۴) ناستیها
- ۸۴- زردشت در گاهان خود را با چه لقبی خوانده است؟
(۱) آثرون (۲) زوتر (۳) مانثرن (۴) هوتر
- ۸۵- کدام پژوهشگر برای نخستین بار گاهان را به عنوان سروده های خود زردشت و متمایز از سایر بخش های اوستا به جهان غرب معرفی کرد؟
(۱) اوژن بورنوف (۲) ژام دارمستتر (۳) مارتین هاوگ (۴) فریدریش اشپیگل
- ۸۶- کدام مورد درباره «فروشی ها»، درست است؟
(۱) همان روان در گذشته است. (۲) پاسخ گوی اعمال انسان است.
(۳) انعکاسی از وجدان انسانی است. (۴) قبل از تولد انسان وجود داشته است.
- ۸۷- در متن های دینی زردشتی، اورمزد نخستین بار به چه کسی پیشنهاد می کند که دین مزدیسنا را به جهان ببرد؟
(۱) جمشید (۲) فریدون (۳) کیخسرو (۴) کیومرث
- ۸۸- نام کشتی، در سالنامه های کدام شاه آشوری آمده است؟
(۱) اسارحدون (۲) سناخریب (۳) شلمانزر سوم (۴) شمشي ادد پنجم

- ۸۹- ناحیه همدان، در کدام بخش سرزمین ماد، قرار داشته است؟
(۱) ماد علیا (۲) ماد مرکزی (۳) ماد سفلی (۴) ماد آتروپاتن
- ۹۰- خشثریته / فرورتیش که در آغاز حکومت داریوش یکم برضد او شوریده بود، در کدام شهر خود را شاه ماد خواند؟
(۱) بیت کاری (۲) کوندورو (۳) خارخار (۴) کوتیوم

تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع شناسی در تاریخ اسلام:

- ۹۱- کدام مورد، به اولین حضور جدی خوارج و نضج و رشد این جریان در مغرب، اشاره دارد؟
(۱) شورش بربرها در جبل اوراس به رهبری کاهنه
(۲) تشکیل حکومت رستمیان اباضی مذهب در تاهرت
(۳) شورش بزرگ بربرها به رهبری میسره مطغری صفری مذهب در مغرب اقصی
(۴) گسترش برغواطه با شعار مخالفت با والیان اموی و برقراری عدالت و حمایت از طبقه محروم جامعه
- ۹۲- کدام مورد در باره اوضاع علمی و مذهبی دوره اعلییان، نادرست است؟
(۱) دومین بیت الحکمه جهان اسلام در قیروان به وسیله امرای اعلیایی تأسیس شد.
(۲) یوحنا بن ماسویه و اسحق بن عمران از اطبای ایرانی با ورود به قیروان، طب افریقیه را پی ریزی کردند.
(۳) تبدیل مذهب حنفی به مذهب اکثریت مردم در افریقیه، از مهم ترین اقدامات اعلییان در زمینه دین بود.
(۴) احمد بن جزار مکتب خاصی در علم داروسازی بنیاد نهاد و علم داروشناسی با ترجمه کتاب زادالمسافر او به ایتالیا منتقل شد.
- ۹۳- کدام کتاب، از مهم ترین آثار تاریخی مغرب، در عصر موحدون تألیف نشده است؟
(۱) الانیس المطرب (۲) المعجب (۳) نظم الجمان (۴) المن بالامامه
- ۹۴- اثر کدام مؤلف، منبع و مصدر مخالفان انتساب خلفای فاطمی به خاندان علوی است؟
(۱) ابن رزام (۲) اخو محسن علوی (۳) غریب بن سعد قرطبی (۴) غزالی
- ۹۵- نهضت مقاومت مسیحی در برابر اسلام در اندلس، از جانب کدام گروه و به رهبری چه کسی آغاز شد؟
(۱) مستعربان قرطبه - ایلخو والوارو
(۲) مولدون طلیطله - آلفونسوی ششم
(۳) نورماندی های اسکاندیناوی - گارسیا
(۴) اعراب یمنی مخالف عبدالرحمن دوم - حارث بن حمدون
- ۹۶- کدام مورد درباره منصور بن ابی عامر، حاجب مشهور امویان اندلس، درست نیست؟
(۱) به سبب علاقه به فلسفه، به غنای کتابخانه قرطبه از کتاب های فلسفی و عقلی پرداخت.
(۲) برای ترویج عدالت در میان شهروندان، بر حسن رفتار قضات، نظارتی شدید اعمال می کرد.
(۳) به طراحی و تشکیل سپاه جدید بر پایه اصول نو پرداخت و به استفاده از سربازان قلبی تمایلی نداشت.
(۴) علی رغم نوآوری و بدعت های فراوان، در سیاست خارجی خصوصاً در قبال مغرب، برنامه جدیدی را اجرا نکرد.
- ۹۷- کدام تمدن عرب قبل از اسلام، از تنوع مؤلفه های تمدنی زبان عربی، خط آرامی، فن معماری یونانی و رومی و دین سامی برخوردار بود؟
(۱) حمیریان (۲) غسانیان (۳) نبطیان (۴) تدمریان
- ۹۸- مبنا و اساس اندیشه دهریون در عرب قبل از اسلام، بر کدام عقیده استوار بود؟
(۱) قبول آفرینش و معاد (۲) امکان حشر و نشر در آخرت
(۳) قبول آفرینش و انکار معاد و آخرت (۴) ازلیت و ابدیت روزگار و نفی آفرینش و معاد

- ۹۹- کدام شاعر و حکیم عرب قبل از اسلام در منطقه حجاز، معتقد به آیین حنیف بود و از تورات و انجیل اطلاع داشت؟
 (۱) نابغه ذبیانی (۲) حسان بن ثابت (۳) امرؤ القیس بن حجر (۴) امیه بن ابی الصلت
- ۱۰۰- به کدام دلایل، پیامبر (ص) پس از فتح خیبر، زمین‌های کشاورزی خیبر را با عقد قرارداد مزارعه در اختیار یهودیان گذاشت؟
 (۱) دور بودن خیبر از مدینه و نداشتن دسترسی آسان به آنجا
 (۲) نگرانی از ایجاد اختلاف میان مهاجرین و انصار بر سر این اراضی
 (۳) وساطت بزرگان انصار هم‌پیمان یهودیان، برای جلوگیری از آوارگی یهودیان
 (۴) عدم آشنایی مسلمانان به فنون کشاورزی و اصرار یهودیان برای جلوگیری از آوارگی
- ۱۰۱- ماهیت مذهبی قیام یحیی بن عمر در دوره خلافت مستعین، چه بود؟
 (۱) اسماعیلی (۲) زیدی (۳) زندقه (۴) خارجی
- ۱۰۲- کدام مورد درباره اکبر، سومین پادشاه بابرین، درست نیست؟
 (۱) به دنبال جلب حمایت فرق غیرمسلمان و گروه‌های کژآیین بود و مخالفت برخی از علمای اهل سنت را برانگیخت.
 (۲) حکومتی کوچک را به یک امپراتوری بزرگ تبدیل کرد و به عنوان تجسمی از سلاطین بزرگ و باشکوه شناخته می‌شود.
 (۳) نظام دینی ایجاد شده توسط وی به دین الهی مشهور شد و مورد قبول همه علما و صوفیان دربار قرار گرفت.
 (۴) در مجالس بحث در حضور وی، علمای مسلمان، برهمنان، موبدان زرتشتی و کشیشان کاتولیک، شرکت می‌کردند.
- ۱۰۳- کوشش برای زدودن تأثیرات آداب و اعمال دینی هندوان بر زندگی مسلمانان، در دستور کار کدام گروه‌ها بود؟
 (۱) بریلویه و دئوبندیه (۲) دئوبندیه و ندوه‌العلما
 (۳) فرائضیه و ندوه‌العلما (۴) مجاهدین و فرائضیه
- ۱۰۴- عکس‌العمل علمای دینی و سنت‌گرای هند به افکار و اقدامات سر سید احمدخان، چه بود؟
 (۱) ایجاد دارالعلوم دئوبند و تأسیس مدارس دینی در شهرهای مختلف
 (۲) پیوستن به جنبش خلافت و تحریم هرگونه همکاری با انگلیس‌ها
 (۳) اعلان ممنوعیت هر نوع همکاری با کالج اسلامی انگلیسی شرقی در علی‌گروه
 (۴) متهم ساختن سید احمدخان به طبیعت‌پرستی و کوشش برای تقویت احساسات ملی‌گرایانه در برابر وی
- ۱۰۵- کدام مورد درباره پیدایش مذهب دروزیه، نادرست است؟
 (۱) دروزی‌ها، خود را «موحدین» می‌نامیدند.
 (۲) حمیدالدین کرمانی آثاری در ردّ ادعای دروزیان نوشت.
 (۳) دروزی‌ها، در سال ۳۹۵ ق در قاهره، تبلیغ مذهب خود را آغاز کردند.
 (۴) حمزه درزی، نخستین کسی بود که الوهیت حاکم را در ملأ عام اعلام کرد.
- ۱۰۶- کدام اثر، از آثار نمایشنامه‌ای نامق کمال، متفکر اهل عثمانی نیست؟
 (۱) عاکف‌بی (۲) ازدواج شاعر
 (۳) وطن یا سیلیستره (۴) تئاتر جلال‌الدین خوارزمشاه
- ۱۰۷- کدام مجله عربی و در کدام شهر، ترجمه تنبیه‌الامه نائینی را منتشر کرد؟
 (۱) المقتطف - قاهره (۲) الهلال - قاهره (۳) العرفان - صیدا (۴) العلم - نجف
- ۱۰۸- در منابع تاریخی آغوزهای مهاجر به قلمرو آسیای مرکزی، پس از پذیرش اسلام، به کدام نام مشهور شدند؟
 (۱) ترکمن (۲) غوز (۳) سلجوقی (۴) قراخانی
- ۱۰۹- کدام اثر، فضای سیاسی و فرهنگی آسیای مرکزی اسلامی در عهد قراخانی را به تصویر کشیده است؟
 (۱) قوتادغوبیلیق (حکمت سعادت) (۲) بابرنامه
 (۳) سیاست‌نامه (۴) دیوان اللغات‌الترک

- ۱۱۰- پس از قدرت گیری نقشبندیه، کدام طریقت توانست هویت خود را در میان ترکان استپ قپچاق حفظ کند؟
(۱) بکتاشیه (۲) یسویه (۳) قادریه (۴) کبرویه
- ۱۱۱- کدام مدرسه در عهد ازبکان، بخارای شریف را به یکی از بهترین مراکز آموزشی اصیل اسلامی مبدل ساخت؟
(۱) میرعرب (۲) شیردار (۳) کوکلتاش (۴) جامع
- ۱۱۲- نمونه عالی معماری نخستین دوره عثمانی، در کدام شهرها به صورت مشخص قابل مشاهده است؟
(۱) ادرنه و بورسا (۲) ادرنه و نیقیه (۳) بورسا و آنقره (۴) نیقیه و کوتاهیه
- ۱۱۳- کدام نوع معامله متداول در بین مردم یثرب، با قواعدی خاص از سوی مسلمانان پذیرفته شد؟
(۱) مزارعه (۲) بیع مساقات (۳) بیع مخاضره (۴) بیع سلف
- ۱۱۴- پیش نویس چه کسی، مبنای نگارش نهایی قانون اساسی ۱۸۷۶ میلادی عثمانی قرار گرفت؟
(۱) مدحت پاشا (۲) سعید پاشا (۳) نامق کمال (۴) سلیمان پاشا
- ۱۱۵- کدام شاعر عرب، به «شاعر الرسول» شهرت یافت؟
(۱) امیه بن ابی الصلت (۲) حسان بن ثابت (۳) عبدالله بن زبیری سهمی (۴) عبدالله بن رواحه انصاری
- ۱۱۶- در تحلیل محتوایی گزارش ابوالفرج ملطی درباره کتاب سوزی مسلمانان در مصر، کدام قسمت، ساختگی بودن آن را به شکلی واضح نمایان می سازد؟
(۱) وی در روایت خود، آشکارا به اطلاعات جعلی عبداللطیف بغدادی استناد کرده است.
(۲) کتاب های کتابخانه اسکندریه به مدت شش ماه برای سوخت چهارهزار حمام کفایت کرد.
(۳) تاریخ فتح مصر و سوزاندن کتابخانه اسکندریه در روایت وی، به درستی بیان نشده است.
(۴) عمروبن عاص به دستور خلیفه دوم، به سوزاندن کتابخانه اسکندریه اقدام کرد.
- ۱۱۷- کدام نظریه پرداز عصر عثمانی، تلاش کرد با اتکا بر مفهوم غزا و دفاع و حمایت از اسلام، ضمن ارائه مفهومی جدید از خلافت، مشروعیت اطلاق این منصب به سلاطین عثمانی را توجیه کند؟
(۱) ابوسعود افندی (۲) کمال پاشازاده (۳) لطفی پاشا (۴) خواجه سعدالدین
- ۱۱۸- در ارزیابی اوضاع فرهنگی عصر متقدم عثمانی، کدام مورد را در سترون ماندن «فرهنگ عثمانی»، بیشتر مورد تأکید قرار می دهند؟
(۱) محدود ماندن آن به دربار (۲) فقدان درون مایه پویا و زنده آن (۳) تکیه بیش از حد آن بر جامعه آناتولی (۴) تضاد مایه های آناتولیایی و بالکانی آن
- ۱۱۹- پیوند دادن مسیحیان مغرب با کلیسای اسکندریه، از سوی کدام یک از والیان افریقیه صورت گرفت؟
(۱) عقبه بن نافع (۲) موسی بن نصیر (۳) مهاجر بن ابی دینار (۴) حسان بن نعمان
- ۱۲۰- کدام مورد درباره اطلاق اصطلاح مستعربین به مسیحیان اسپانیا و کاربرد آن درست نیست؟
(۱) آنها از نظر فرهنگ، زبان و شیوه زندگی، عرب بودند و آیین های دینی ویژه خود را داشتند.
(۲) برای ایجاد تمایز میان اندلسی های مناطق تحت سلطه سلاطین مسیحی اسپانیا با کاستیل ها و فرانک ها به کار می رفت.
(۳) آن دسته از اسپانیایی ها بودند که با دست کشیدن از دین پدران خویش، روش زندگی مسلمانان غیربومی را در پیش گرفتند.
(۴) فقط در میان مسیحیان اندلس رواج داشت و در دوره تسلط سلاطین مسیحی بر محل زندگی آنها به کار برده شد.
- ۱۲۱- کدام مورد درباره روش های محدود سازی موضوع تحقیق، نادرست است؟
(۱) گاه شمارانه (۲) جغرافیایی (۳) دامنه موضوع (۴) دامنه منابع

۱۲۲- کدام مورد، در مقوله «نقد برونی روایت تاریخی» نمی گنجد؟

- (۱) زدودن امور فراطبیعی از روایت
 - (۲) تناسب معنوی روایت با روایت های موازی
 - (۳) کشف حلقه های مفقوده در روایت با کمک عقل تاریخی
 - (۴) دریافت معانی لفظی روایت با توجه به تحول و تطور زبان در بستر تاریخ
- ۱۲۳- منظور دیلتای و کروچه از روش «درک درونی» و «بازاندیشی» در فهم تحولات اجتماعی، چیست؟
- (۱) درک اندیشه ای که در پشت وقایع تاریخی نهفته است.
 - (۲) پرداختن به امور واقعی و قابل پژوهش، به منظور کشف واقعیت پدیده ها
 - (۳) سنجیدن بعضی از اجزای سازنده و مهم یک پدیده با نمونه های مثالی
 - (۴) خویشتن را به جای عامل یا عاملان تاریخ گذاشته تا عمل تاریخی یا اجتماعی را از درون احساس کند.

۱۲۴- کاوش نظام مند درباره یک مسئله که منجر به شناخت و درک ما از آن می شود، مطابق با کدام مورد است؟

- (۱) روش (۲) معرفت (۳) طرح پژوهش (۴) فرضیه سازی
- ۱۲۵- موضوع تاریخ فلسفی از نظر هگل، کدام است؟

- (۱) تاریخ اندیشه (۲) تاریخ علم (۳) تاریخ جهانی (۴) تاریخ فرهنگ

۱۲۶- روش بررسی تطبیقی - تاریخی، از کیست؟

- (۱) ای. جی. پی. تیلور (۲) جان استوارت میل
- (۳) فردریک جکسون ترنر (۴) جون والاک اسکات

۱۲۷- سنت تبارشناسی در تاریخ، بیشتر وامدار کدام اندیشمندان است؟

- (۱) ریکور و دریدا (۲) گرتز و بولتمان
- (۳) نیچه و فوکو (۴) گادامر و هوسرل

۱۲۸- کدام مورد، از ویژگی های «خبر» در تاریخ نگاری اسلامی نیست؟

- (۱) اخبار معمولاً همراه با شواهد شعری بی شمار روایت می شدند.
- (۲) هر خبر به خودی خود تام و تمام نبود و در پیوند با اخبار دیگر روایت می شد.
- (۳) خبر به لحاظ ماهیت، برقراری ارتباط علی میان دو یا چند رویداد را نمی پذیرد.
- (۴) خبر به جای حقایق متین و جدی، به بیان حالت و رنگارنگی رویدادها می پردازد.

۱۲۹- در کدام اثر در طبقه بندی علوم در جهان اسلام، تاریخ به عنوان یک علم، محسوب شده است؟

- (۱) احصاء العلوم، فارابی (۲) مراتب العلوم، ابن حزم
- (۳) جامع بیان العلم، ابن عبدالبر (۴) رساله فی اقسام العلوم العقلیه، ابن سینا

۱۳۰- کدام مورد، دربردارنده منابع مهم تاریخ بغداد در دوره سلجوقی است؟

- (۱) البدایه و النهایه ابن کثیر - الانباء ابن عمرانی - تاریخ مسعودی
- (۲) تجارب الامم - الکامل ابن اثیر - مروج الذهب مسعودی
- (۳) الانیس المطرب - المنتظم ابن جوزی - تاریخ بغداد خطیب بغدادی
- (۴) المنتظم ابن جوزی - الکامل ابن اثیر - مرآة الزمان سبط بن الجوزی

۱۳۱- در میان منابع اسلامی جنگ های صلیبی، کدام اثر به دلیل معاصر بودن با نخستین جنگ از نظر دسترسی مؤلف به اسناد و گزارش رویدادها با استناد به مشاهدات خود، حائز اهمیت ویژه است؟

- (۱) الرسائل، بیسانی (۲) تاریخ حلب، عظیمی
- (۳) کتاب الاعتبار، ابن منقذ (۴) ذیل تاریخ دمشق، ابن قلانسی

۱۳۲- مراجع غير تاريخ نگارانه، شامل کدام اسناد و مراجع هستند؟

- (۱) گزارش های شفاهی شاهدان عینی هستند.
- (۲) منابع مکتوب و آرشیوی و حائز قصد مورخانه هستند.
- (۳) بخش به جا مانده از رویداد هستند که قصد مورخانه در پشت آنها وجود ندارد.
- (۴) جزئی از رویداد و گزارش افراد شاهد با اهداف تاريخ نگارانه هستند.

۱۳۳- کدام مورد درباره دو گونه اصلی پانوشت یا پی نوشت، درست است؟

- (۱) صوری و محتوایی (۲) ارجاعی و محتوایی (۳) تبیینی و توصیفی (۴) اختلافی و اشتراکی

۱۳۴- کدام مورد، درباره «جستار تاريخ نگارانه» و «مقاله پژوهشی» درست است؟

- (۱) هر دو فقط متکی بر منابع دست اول موجود هستند.
- (۲) جستار تاريخ نگارانه تقریباً به طور کامل با منابع دست اول سروکار دارد، مقاله پژوهشی متکی بر تمامی منابع دست دوم موجود است.
- (۳) جستار تاريخ نگارانه تقریباً ترکیبی از منابع دست اول و دست دوم است، مقاله پژوهشی متکی بر منابع دست اول موجود است.
- (۴) جستار تاريخ نگارانه تقریباً به طور کامل با منابع دست دوم سروکار دارد، مقاله پژوهشی متکی بر تمامی منابع دست اول موجود و منابع دست دوم مرتبط با موضوع مقاله است.

۱۳۵- کدام مورخ از بنیان گذاران مکتب تاريخ نگاری مدینه است؟

- (۱) موسی بن عقبه (۲) سلیمان بن طرخان تمیمی
- (۳) ابو عمرو عامر بن شراحیل شعبی (۴) عوانه بن حکم بن عوانه کلبی

۱۳۶- کدام گزینه درباره «اخبار مجموعه» در تاريخ اندلس درست است؟

- (۱) اثر احمد بن عبدالملک بن شهید است که به شیوه سال شماری تألیف شده است.
- (۲) قدیمی ترین کتاب در تاريخ نگاری اندلس و نوشته ابن سعید مغربی در قرن سوم هجری است.
- (۳) نویسنده آن ناشناس است و با شرح حوادث روزگار عبدالرحمن ناصر در اندلس پایان می یابد.
- (۴) از تواریخ منظوم و سروده لسان الدین خطیب از شاعران قرن هشتم هجری در اندلس است.

۱۳۷- کدام گزینه درباره تاريخ الديارات درست است؟

- (۱) یک متن جغرافیایی نوشته ادیسی و درباره شهرها و ولایات جهان اسلام است.
- (۲) از آثار ابن عبری و یک تاريخ عمومی از ابتدای خلقت تا قرن هفتم هجری است.
- (۳) در زمره تاريخ نگاری های محلی است و در اواخر قرن سوم هجری تألیف شده است.
- (۴) نوشته ابن زیاد دیلمی و موضوع آن تاريخ عراق، موصل، سوریه، جزیره و مصر است.

۱۳۸- کتاب المنهل الصافی و المستوفی بعد الوافی اثر کدام مورخ است؟

- (۱) عبدالله بن محمد الناشی الاکبر (۲) شمس الدین محمد السخاوی
 - (۳) جمال الدین ابوالمحاسن یوسف بن تغری بردی (۴) تقی الدین ابوالعباس احمد بن علی مقریزی
- ۱۳۹- کتاب وقعه صفین که با عنوان پیکار صفین به فارسی ترجمه و منتشر شده، اثر کدام مورخ اخباری است؟

- (۱) نصر بن مزاحم منقری (۲) احمد بن عبیدالله ثقفی
- (۳) ابراهیم بن محمد الثقفی (۴) اصبع بن نباته

۱۴۰- کتاب «بغیه الطلب فی تاريخ حلب» اثر کدام مورخ است؟

- (۱) ابن عدیم (۲) ابن عساکر
- (۳) محمد بن احمد فارسی (۴) محمد بن عبدالله ازرقی

تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی - مباحث نظری و روش تحقیق و منبع شناسی تاریخ ایران:

- ۱۴۱- اوزان و مقیاس های جدید به ترتیب در کدام سال و توسط کدام مجلس تصویب شد؟
(۱) ۱۳۰۳ - پنجم (۲) ۱۳۰۵ - ششم (۳) ۱۳۰۷ - هفتم (۴) ۱۳۱۰ - هشتم
- ۱۴۲- قانون انحصار تجارت خارجی در کدام سال هجری شمسی و با چه اهدافی تصویب شد؟
(۱) ۱۳۰۶ - تسریع تولید داخلی و توسعه صنعتی
(۲) ۱۳۱۳ - تأمین هزینه راه سازی و کنترل صادرات به شوروی
(۳) ۱۳۱۰ - جبران مشکلات ارزی ناشی از بحران اقتصاد جهانی و ثبات ارز
(۴) ۱۳۱۶ - افزایش قدرت چانه زنی کشور در تجارت خارجی و رقابت با دولت های دیگر
- ۱۴۳- کدام مورد درباره واحد پول ایران و معادل آن در دهه ۱۳۰۰ - ۱۳۱۰ شمسی درست است؟
(۱) شاهی - ۱۰ شاهی معادل ۵ قران بود.
(۲) ریال - ۱۰ ریال معادل ۱ تومان بود.
(۳) دینار - ۱۰ دینار معادل ۱ تومان بود.
(۴) قران - یک قران معادل ۲۰ شاهی بود.
- ۱۴۴- نخستین تحصن و بست نشینی ایرانیان در سفارت دول خارجی، مربوط به کدام واقعه بود؟
(۱) تحصن سید محمد طباطبائی در سفارت عثمانی جهت اعاده حقوق مردم
(۲) تحصن تجار و مردم در سفارت انگلیس که به صدور دست خط مشروطه منجر شد.
(۳) تحصن اهالی ملایر در سفارت روس در اثر ظلم و ستم سیفالدوله حاکم ملایر و برادر عین الدوله
(۴) تحصن اعیان و بزرگان در سفارت روس و انگلیس در نتیجه ظلم حاجی میرزا آغاسی صدراعظم محمدشاه
- ۱۴۵- کدام مورد در خصوص نقش انجمن ها و سازمان های مؤثر در انقلاب مشروطه نادرست است؟
(۱) «مرکز غیبی» را دوازده جوان تندرو که با روزنامه گنج فنون همکاری می کردند، در تبریز بنیاد گذاشتند و رهبر آنها یک تاجر شیخی به نام مسیو علی کربلایی بود.
(۲) حزب «اجتماعیون و عامیون» در باکو به سال ۱۲۸۳ ش / ۱۲۹۴ م. توسط گروهی از مهاجران تأسیس شد که سابقاً در حزب سوسیال دموکرات روسیه فعالیت می کردند. رهبر حزب، نریمان نریمانف، آموزگار آذربایجانی بود.
(۳) مرکز غیبی و حزب اجتماعیون و عامیون هر دو تحت تأثیر سوسیالیسم انقلابی و مارکسیسم روسی بودند و پیگیر حق تشکل و اعتصاب برای کارگران، هشت ساعت کار روزانه، توزیع زمین، تهیه مسکن، مدارس رایگان و مدارا با همه مذاهب بودند.
(۴) کمیته انقلابی توسط میرزا عباس قلی خان قزوینی به تأسی از پوزیتیویسم رادیکال سن سیمون و اوگوتیسم لیبرال اگوست کنت تأسیس شد و توسعه ملی، کسب آزادی فردی و برابری در حقوق برای همگان را دنبال می نمود.
- ۱۴۶- کدام مورد در خصوص اولین دانشجویان اعزامی به خارج و رشته های تحصیلی آنان در زمان عباس میرزا درست است؟
(۱) محمد کاظم، نقاشی - حاجی بابا افشار، پزشکی
(۲) میرزا صالح شیرازی، زبان های اروپایی و علوم طبیعی - محمدجعفر، پزشکی
(۳) میرزا موسی خان تبریزی، زبان های اروپایی و علوم طبیعی - محمد کاظم، نقاشی
(۴) میرزا صالح شیرازی، زبان های اروپایی و علوم طبیعی - حاجی بابا افشار، پزشکی
- ۱۴۷- مهم ترین کار نمایندگان دوره اول آذربایجان در بدو ورود به پایتخت چه بود؟
(۱) تصویب متمم قانون اساسی
(۲) اخراج مسیو نوز بلژیکی از کابینه
(۳) واداشتن شاه به ادای سوگند وفاداری به مشروطه
(۴) وادار کردن شاه به صدور فرمانی مبنی بر مشروطه بودن نظام سیاسی ایران

۱۴۸- انعقاد «قرارداد همکاری های اقتصادی و فنی» پانزده ساله بین ایران و شوروی نتیجه کدام رویداد مهم بود؟

(۱) سفر کاسگین به ایران در سال ۱۳۵۱

(۲) سفر محمدرضا شاه به مسکو در سال ۱۳۵۰

(۳) توافق قوام با شوروی بر سر تخلیه ایران اشغال شده

(۴) شکست امریکا از ویتنام و خروج ارتش امریکا از آن کشور

۱۴۹- کدام دسته از بانک ها در ایران، سال ۱۳۱۵ شمسی فعال نبوده اند؟

(۱) بانک پهلوی، بانک ملی ایران، بانک شاهنشاهی ایران (۲) بانک ملی ایران، بانک شاهنشاهی ایران، بانک روسی

(۳) بانک پهلوی، بانک بازرگانی و تجاری، بانک عثمانی (۴) بانک کشاورزی و صنعتی، بانک عثمانی، بانک روسی

۱۵۰- کدام مورد به ترتیب درباره خاستگاه خانوادگی حسین علاء و جعفر شریف امامی دو نخست وزیر دوره پهلوی، درست است؟

(۱) زمین دار بزرگ - کارمند (۲) زمین دار بزرگ - روحانی

(۳) زمین دار جزء - زمین دار جزء (۴) کارمند - کارمند

۱۵۱- سیاست دولت محمدرضا شاه در قبال کارآفرینان سرمایه دار چه بود؟

(۱) تضعیف بخش خصوصی غیروابسته، تقویت بخش خصوصی وابسته به دربار

(۲) اعطای وام های کم بهره، معافیت مالیاتی، حمایت از آنان در قبال رقبا خارجی

(۳) انتصاب فرماندهان بازنشسته ارتش به هیئت مدیره شرکت های خصوصی کارآفرین جهت کنترل فعالیت آنان

(۴) تشویق کنترل شده اقل برای ثروتمند کردن خودشان در قبال تعهد به واگذاری بخشی از سهام شرکت ها به وابستگان دربار

۱۵۲- نظام قضائی جدید ایران در دوره رضاشاه از نظام قضائی کدام کشورها الگو برداری شده بود؟

(۱) اتریش و فرانسه (۲) هلند، سوئیس و سوئد

(۳) سوئد، اتریش و آمریکا (۴) فرانسه، سوئیس و ایتالیا

۱۵۳- رساله «الان» از کیست و کدام مورد درباره دیدگاه نویسنده آن در خصوص الگوی حکمرانی درست است؟

(۱) محمدحسین نائینی - سلطنت مشروطه به واسطه قانون می تواند از غصب و ظلم بیشتر جلوگیری کند.

(۲) شیخ فضل الله نوری - دخل و تصرف در امور شرع نه برعهده وکلائی منتخب، بلکه برعهده فقها و مجتهدین است.

(۳) میرزا علی آقا ثقه الاسلام تبریزی - در عصر غیبت باید از سلطنت مشروطه حمایت کرد که فساد کمتری دارد.

(۴) شیخ حسین اهری بوشهری - مشروطیت پدیده ای تماماً اسلامی است که باعث غلبه شریعت و تضعیف سلطنت شده است.

۱۵۴- رهبری «نهضت مقاومت ملی» پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ برعهده کدام شخصیت بود؟

(۱) آیت الله سید رضا زنجانی (۲) آیت الله روح الله کمالوند

(۳) آیت الله سید محمود طالقانی (۴) آیت الله سید جعفر غروی

۱۵۵- کدام مورد، به ترتیب درباره مؤلف و هدف کتابچه راهنمای «فلسفه انقلاب ایران» درست است؟

(۱) محمدرضا شاه - تبیین اصول تمدن بزرگ

(۲) حسن ارسنجانی - تشریح اصول اصلاحات ارضی

(۳) حزب رستاخیز ملت ایران - تبیین اصول انقلاب شاه و مردم

(۴) حزب ایران نوین - تشریح اصول انقلاب سفید و نظام دو حزبی

۱۵۶- اداره کل سوم ساواک، به صورت تخصصی در کدام حیطه فعالیت می کرد؟

(۱) امنیت داخلی (۲) انجام مأموریت های برون مرزی

(۳) مراقبت از ایرانیان خارج از کشور (۴) خدمات فنی برای شنود و سانسور

۱۵۷- موضع جبهه ملی در قبال سرکوب قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ چه بود؟

(۱) با صدور اعلامیه «دیکتاتور خونریز»، سیاست سرکوبگرانه حکومت را محکوم کرد.

(۲) با صدایی رسا و آشکار سرکوب قیام را محکوم کرد و بر اصالت مردمی آن تأکید کرد

(۳) به علت اختلافات فزاینده در دستگاه رهبری و ضعف سازمانی واکنش خاصی نشان نداد.

(۴) پانزده خرداد را بلوا خواند و با اتخاذ موضع محافظه کارانه کوشید حاکمیت را از خشونت باز دارد.

۱۵۸- تأیید کتبی و تأکید بر مرجعیت امام خمینی (ره) از پیامدهای مستقیم کدام رویداد سیاسی بود؟

(۱) قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲

(۲) دستگیری و تبعید امام خمینی (ره) به ترکیه در آبان ۱۳۴۳

(۳) اعتراض علما و مراجع به تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی

(۴) مهاجرت علما به تهران و شهر ری در اعتراض به دستگیری امام خمینی (ره)

۱۵۹- درباره قرارداد نفتی ۱۳۵۲ ایران با کنسرسیوم، کدام مورد نادرست است؟

(۱) مدت قرارداد بیست سال بود.

(۲) تعداد شرکت های طرف قرارداد نسبت به کنسرسیوم پیشین کاهش یافت.

(۳) برای اینکه دریافتی ایران از صدور نفت از دریافتی کشورهای عربی کمتر نباشد، رقم تعدیلی در نظر گرفته شد.

(۴) میزان پالایش نفت در پالایشگاه آبادان ۳۰۰ هزار بشکه در نظر گرفته شد و کنسرسیوم می توانست آن را کاهش دهد.

۱۶۰- کدام مورد درباره قراردادهای نفتی مشارکتی درست است؟

(۱) پیروی از قوانین مالیاتی ایران در طول دوره قرارداد الزامی نبود.

(۲) تسهیم منافع براساس فرمول ۷۵-۲۵ به نفع ایران با احتساب مالیات بر درآمد تعیین شد.

(۳) طرف خارجی متعهد به خرید کلیه ۶۰ درصد سهم نفت خام شرکت ملی نفت ایران بود.

(۴) مالیاتی به میزان ۲۵ درصد بر درآمد سهم صادرات طرف خارجی براساس بهاء اعلام شده تعیین گردید.

۱۶۱- کدام مورد به ترتیب، درباره طرفین عهدنامه بخارست در تاریخ ۱۸۱۲ م. و ارتباط آن با ایران درست است؟

(۱) فرانسه و روسیه - فرانسه ایران را در مقابل روسیه رها کرد.

(۲) عثمانی و روسیه - دولت عثمانی منافع ایران را در این عهدنامه لحاظ داشت.

(۳) روسیه و عثمانی - دولت روسیه حملات خود را علیه ایران در قفقاز شدت داد.

(۴) فرانسه و عثمانی - اتحاد دو کشور علیه روسیه به نفع ایران بود که با روس ها در جنگ بود.

۱۶۲- نخستین مدرسه ایرانی آموزشی به سبک نوین در خارج از کشور در کدام شهر تأسیس شد؟

(۱) استانبول (۲) تفلیس

(۳) باکو (۴) قاهره

۱۶۳- طبق نظام نامه انتخابات نخستین مجلس شورای ملی، کدام مورد نادرست است؟

(۱) دو طبقه تجار و اصناف می بایست حجره، تجارت و کار معین داشته باشند.

(۲) ملاکین و فلاحین باید صاحب ملکی باشند که هزار تومان قیمت داشته باشد.

(۳) زارعین و روستاییانی که از خود ملکی نداشتند، می توانستند از خود نمایندگانی در مجلس داشته باشند.

(۴) انتخاب سه طبقه شاهزادگان، اعیان و اشراف و علما و طلاب دقیقاً با روش انتخابات صنفی سه طبقه دیگر منطبق نبود.

۱۶۴- کدام مورد با سیاست عین الدوله در آستانه انقلاب مشروطه، در مقابل روس و انگلیس منطبق است؟

(۱) با اتخاذ سیاست موازنه مثبت به هر دو دولت امتیازهای مشابه واگذار کرد.

(۲) به روس ها تمایل داشت و وزارت جنگ تحت سیطره بریگاد قزاق روسی درآمد.

(۳) وابسته به انگلیس بود و امتیاز خط تلگراف بین نصرت آباد سیستان و کوه ملک سیاه را به آنان واگذار کرد.

(۴) به هیچ یک از دو دولت امتیازی واگذار نکرد و اتباع ایرانی را ملزم کرد که حق واگذاری امتیاز به اتباع بیگانه را ندارند.

۱۶۵- ناظم الاسلام کرمانی «شورای عالی دربار» را که برای فراهم شدن مقدمات تأسیس نظام مشروطه تشکیل شد با کدام

عنوان یاد کرده است؟

(۱) شورای حل و عقد (۲) مجلس مبعوثان

(۳) مجلس مؤسسان (۴) مجلس آزاد ملی

۱۶۶- امضاء نخستین موافقت نامه بازرگانی و ترانزیتی بین ایران و شوروی، پیامد کدام رویداد مهم سیاسی بود؟

- (۱) اعلام خروشچف مبنی بر احترام به تمامیت ارضی و عدم مداخله در امور داخلی ایران
- (۲) اعلام آمادگی شوروی برای ارائه کمک مالی و فنی جهت تأسیس کارخانه ذوب آهن در ایران
- (۳) اعلام عدم اجازه ایران به دولت ثالث برای ایجاد پایگاه موشکی علیه شوروی در خاک کشورش
- (۴) سفر شاه به امریکا و ناامیدی وی از کمک های آن کشور برای برنامه های بلند مدت توسعه اقتصادی

۱۶۷- کدام مورد درباره فرمان های سه گانه مشروطیت نادرست است؟

- (۱) فرمان اول بر تأسیس یک مجلس دولتی زیر نظر شاه تأکید داشت.
- (۲) در فرمان دوم بر تأسیس مجلس شورای اسلامی تأکید شده بود.
- (۳) در فرمان سوم بر تأسیس مجلس شورای ملی تأکید شده بود.
- (۴) در هر سه فرمان بر ضرورت تأسیس نظام مشروطه تأکید شده بود.

۱۶۸- مقاله مشهور «شاه در چه حال است؟» که در آن به محمدعلی شاه توهین شده و او را به شدت برآشفته در کدام روزنامه دوره مشروطه منتشر شد؟

- (۱) حبل المتین
- (۲) روح القدس
- (۳) عصر جدید
- (۴) مساوات

۱۶۹- پایان قرارداد همکاری امنیتی و سیاسی بریتانیا با شیوخ خلیج فارس و خروج نیروهای آن کشور از منطقه، چه تأثیری بر سیاست خارجی ایران گذاشت؟

- (۱) با گسترش سنتو، ایران در این پیمان نامه جایگاه بالاتری نسبت به سایر کشورها پیدا کرد.
- (۲) حکومت ایران با درک خلاء ایجاد شده، با تقویت نیروی نظامی خود به قدرت برتر منطقه تبدیل شد.
- (۳) ایران سیاست مستقل ملی خود را با دخالت در سرکوب نهضت های آزادی بخش منطقه تضعیف کرد.
- (۴) ایران با تضمین امنیت رژیم های حاکم منطقه، از نفوذ بیشتر فاسیونالیسم جمال عبدالناصر در منطقه جلوگیری کرد.

۱۷۰- کدام گزینه در مورد قرارداد الجزایر بین ایران و عراق نادرست است؟

- (۱) تعیین مرزهای آبی براساس اصل خطوط تالوگ
- (۲) تجدید روابط سنتی دو کشور با تأکید بر حسن هم جواری
- (۳) تأمین مجدد امنیت مرزها و تقویت نظارت مؤثر توسط طرفین
- (۴) تعیین خطوط مرزی زمینی با توجه به پروتکل ۱۹۳۱ و توافق نامه ۱۹۵۱

۱۷۱- تاریخ نگاری مبتنی بر فلسفه قاره ای با کدام نحله فکری، قرابت بیشتری دارد؟

- (۱) حلقه وین
- (۲) رئالیسم انتقادی
- (۳) مکتب فرانکفورت
- (۴) مارکسیسم سیاسی

۱۷۲- «انقلاب کیفی» به نظریه باری گلیزر و انسلم اشتراوس اطلاق می شود که در حوزه مطالعات علوم انسانی کاربرد فراوانی دارد.

- (۱) بازی ها
- (۲) سیستمی
- (۳) پدیدارشناسی
- (۴) داده بنیاد / زمینه ای

۱۷۳- مجموعه فرمان ها، مناشیر و ترسلات که محمدبن علی بن جمال الاسلام، در اوایل قرن نهم هجری به نام خواجه غیاث الدین پیراحمد خوافی تألیف کرده، چه نام دارد؟

- (۱) شرفنامه
- (۲) همایون نامه
- (۳) مخزن الانشاء
- (۴) منشأ الانشاء

۱۷۴- در کدام نحله، بررسی های تاریخی با محوریت تقدم مشاهده بر نظریه، کنار گذاردن ارزش ها، نفی متافیزیک و تأکید بر تجربه گرایی دنبال می شود؟

- (۱) اثبات گرایی
- (۲) تاریخ گرایی
- (۳) فراتجربه گرایی
- (۴) فرارفتارگرایی

۱۷۵- تاریخ روان‌شناختی به‌عنوان یکی از واحدهای مطالعه در تاریخ، یعنی کاربرست

- (۱) رهیافت‌ها و روش‌های تاریخی در مطالعه روان آدمی
 - (۲) رهیافت‌ها و روش‌های تاریخی در مطالعه پدیده‌های انسانی
 - (۳) رهیافت‌ها و روش‌های روان‌شناسانه در شناخت و تحلیل پدیده‌های اجتماعی
 - (۴) نظریه‌ها، رهیافت‌ها و روش‌های روان‌شناسانه در شناخت و تحلیل پدیده‌های تاریخی
- ۱۷۶- کدام گروه، کاربرست قوانین حاصل از علوم طبیعی را در مورد پدیده‌های انسانی و تاریخی ناممکن و غیرمفید می‌دانستند؟
- (۱) اثبات‌گرایان
 - (۲) تاریخ‌گرایان
 - (۳) تجربه‌گرایان
 - (۴) رفتارگرایان
- ۱۷۷- کدام‌یک از پیشگامان مکتب تاریخ‌نگاری روان‌شناختی شوروی، معتقد بود شناخت تاریخ و روان انسان در چارچوبی کلیت‌نگرانه و با شیوه‌ای پویا و دیالکتیکی و با امعان نظر به ویژگی‌های خاص و انضمامی فرهنگی، جامعه‌ای و دوره‌ای (تاریخی) لازم و ملزوم یکدیگرند؟

- (۱) ژان پیاژه
 - (۲) اف. سی. بارتلت
 - (۳) لو سمیونریچ ویگوتسکی
 - (۴) آی. م. سچنف
- ۱۷۸- تفسیر تجربی و تقلیل اصل علیت به «تعاقب و تقارن» میان پدیده‌ها برای نخستین‌بار از طرف کدام دانشمند طرح شد؟
- (۱) دیوید هیوم
 - (۲) ارنست شلایر ماکر
 - (۳) کارل گوستاو همپل
 - (۴) ویلهلم فن هومبولت

۱۷۹- کدام نحله در مطالعات تاریخی به‌دنبال ارائه مدلی برای درک تحولات تاریخی است که جایگزین پارادایم تجربه‌گرایانه پوزیتیویستی، برخی نسخه‌های دیدگاه هرمنوتیکی و نسبی‌گرایی پست‌مدرنیسم شده است؟

- (۱) ساختارگرایی
 - (۲) رئالیسم انتقادی
 - (۳) رمانتیسم ادبی
 - (۴) مارکسیسم سیاسی
- ۱۸۰- کتاب «لمس سلطنتی» از مارک بلوخ، ناظر به کدام رویکرد تاریخ‌نگارانه است؟

- (۱) تاریخ همدلانه
 - (۲) تاریخ تخیل
 - (۳) تاریخ ذهنیت
 - (۴) تاریخ عینیت
- ۱۸۱- پیامدهای فرهنگی (غیرسیاسی) استعمار در کدام نحله تاریخ‌نگاری، مورد تأکید قرار گرفته است؟

- (۱) مارکسیستی
- (۲) پست کلونیال
- (۳) فرویدیسم
- (۴) پساستارگری

۱۸۲- کدام مورخ مسلمان برای نخستین‌بار در تاریخ‌نگاری ایرانی - اسلامی، به «تاریخ اجتماعی» اهتمام ویژه‌ای نشان داد؟

- (۱) ابوعلی بلعمی
- (۲) ابوعلی مسکویه
- (۳) ابن واضح یعقوبی
- (۴) ابن قتیبه دینوری

۱۸۳- نظریه «گسست» در تاریخ از کدام اندیشمند است؟

- (۱) هگل
- (۲) میشل فوکو
- (۳) هایدن وایت
- (۴) گالیلئو گالیلئو

۱۸۴- کتاب «اختناق ایران» از منابع اصلی کدام رویداد است؟

- (۱) استبداد صغیر
- (۲) اولتیماتوم ۱۹۱۱ م. روسیه به ایران
- (۳) سرکوب قیام آزادی‌خواهانه تبریز
- (۴) به توپ بستن مجلس شورای ملی

۱۸۵- کدام وقایع‌نامه پس از مرگ شاهرخ و به قلم جعفر بن محمدالحسینی نگارش یافته است؟

- (۱) تاریخ خیرات
- (۲) شمس‌الحسن
- (۳) تاریخ انبیا و ملوک
- (۴) معزالانساب فی شجره الانساب

۱۸۶- کدام مورد درباره کتاب لب التواریخ اثر خسرو مصنف درست است؟

- (۱) گزارش روزانه رویدادهای دربار مظفری و دولت ایران است.
- (۲) کتابی مختصر در گزارش وضع سیاسی کردستان و امرای اردلان است.
- (۳) نخستین تذکره عصر ناصری است که در تاریخ تبریز تألیف شده است.
- (۴) یک تاریخ عمومی است که وضعیت تاریخ ایران را از صفویه به بعد توصیف کرده است.

۱۸۷- کدام انگیزه شخصی در میرزا حسن فسائی برای نگارش فارسنامه ناصری تأثیر گذار بود؟

- (۱) وطن دوستی و تقویت هویت تاریخی فارس
- (۲) هدیه به ناصرالدین شاه جهت راه یافتن به دربار
- (۳) پاسداشت تلاش های علمی پدرش که علاقه زیادی به تاریخ داشت.
- (۴) استرداد موقوفات مدرسه منصوریه شیراز که توسط برخی از متنفذان تصاحب شده بود.

۱۸۸- سبک تاریخ نویسی نادر میرزا در «تاریخ و جغرافیای دارالسلطنه تبریز» تقلید از کدام مورخ نامی ایران است؟

- (۱) ابوالفضل بیهقی
- (۲) عطاملک جوینی
- (۳) رشیدالدین فضل الله همدانی
- (۴) اسکندر بیگ منشی ترکمان

۱۸۹- شهرت مولانا حسام الدین خوسفی در کدام زمینه بود؟

- (۱) شعر - حماسه مذهبی خاوران نامه را در شرح سفرها و جنگ های علی (ع) سرود.
- (۲) خوشنویسی - مسئول کارگاه خوشنویسی سلطان خلیل و سلطان یعقوب آق قویونلو بود.
- (۳) عرفان - شاگرد سید نعمت الله ولی کرمانی بود و اشعار او شرح اعتقادات نعمت اللهیه است.
- (۴) نقاشی - مسئول کارگاه نگارگری بایسنقر تیموری بود و خاوران نامه و شاهنامه با مدیریت او مصور شد.

۱۹۰- موضوع کتاب گنج شایگان چیست؟

- (۱) تاریخ، اماکن و آثار باستانی ایران
- (۲) تاریخ اقتصادی ایران در عصر قاجار
- (۳) جغرافیای ایالات و ولایات ایران در عصر قاجار
- (۴) فهرست کتاب های کتابخانه سلطنتی

تاریخ ایران از هخامنشیان تا پایان ساسانی - منبع شناسی و روش تحقیق در تاریخ ایران باستان:

۱۹۱- در دوره هخامنشیان، «داناکا» به چه چیزی اشاره داشت؟

- (۱) نیم شکیل
- (۲) واحد وزن طلا
- (۳) یک چهارم شکیل
- (۴) واحد وزن نقره

۱۹۲- نام فارسی باستان «هرئووتیش» در دوره هخامنشی، با کدام ایالت قابل تطبیق است؟

- (۱) آراخوسیا
- (۲) خوارزم
- (۳) مرو
- (۴) هرات

۱۹۳- به عقیده «هایده ماری کخ»، در الواح ایلامی تخت جمشید، نام کدام یک از زنان خانواده شاهی بیش از دیگران آمده است؟

- (۱) آتوسا
- (۲) اپاکیش
- (۳) ارتیستونه
- (۴) رنه بامنه

۱۹۴- نام بردیه / بردیا در تاریخ هرودت چیست؟

- (۱) ارتامنس
- (۲) اسمردیس
- (۳) باگادانس
- (۴) تنوکسارکس

۱۹۵- کتیبه اوجاهورسنت مصری، درباره رخداد های مصر در زمان کدام شاهان هخامنشی است؟

- (۱) اردشیر یکم و داریوش دوم
- (۲) کمبوجیه دوم و داریوش یکم
- (۳) داریوش یکم و خشیارشا
- (۴) کورش دوم و کمبوجیه دوم

۱۹۶- داریوش یکم در کدام کتیبه خود، به زنده بودن پدرش ویشتناسپ و جدش ارشامه، اشاره کرده است؟

- (۱) DPe
- (۲) DB
- (۳) DSf
- (۴) DE

۱۹۷- از میان همدستان داریوش یکم در سرکوب گوماته که در کتیبه بیستون نام برده شده اند، کدام یک در فهرست

هرودت ذکر نشده است؟

- (۱) اردومنیش
- (۲) ویدرنه
- (۳) گوبروه
- (۴) ویندفرناه

۱۹۸- کدام مورد، از اقدامات اردشیر سوم هخامنشی نیست؟

- (۱) سفر جنگی بر ضد مصر
- (۲) سرکوب اغتشاش کادوسیای
- (۳) اجازه دادن به عزرا برای رفتن به بیت المقدس
- (۴) اعزام سپاهی برای بیرون راندن فیلیپ مقدونی از پرینتوس

۱۹۹- شهربان پارت و گرگان در روزگار داریوش سوم هخامنشی که مقام خود را در زمان اسکندر نیز حفظ کرد، چه نام داشت؟

- (۱) آتروپاتس
- (۲) ارتس
- (۳) فرتافرن
- (۴) میترن

۲۰۰- اسکندر پس از بازگشت از هند و در شهر آپیس، پس از احضار آنتی پاتر از مقدونیه، چه کسی را نایب السلطنه خویش در آنجا کرد؟

- (۱) پاتروکل
- (۲) کاساندر
- (۳) کراتروس
- (۴) هفستیون

۲۰۱- الهه جافظ دودمان سلوکیان، چه نام داشت؟

- (۱) آتنا گروئه
- (۲) آپولن دیدیمن
- (۳) زئوس آتن
- (۴) هرای ساموس

۲۰۲- واحد اصلی سکه در دوره سلوکی، چه بود؟

- (۱) یک دراخمی
- (۲) دو دراخمی
- (۳) سه دراخمی
- (۴) چهار دراخمی

۲۰۳- به عقیده یوزف ولسکی، سکاهاى سیستان از چه زمانی در تاریخ اشکانیان اهمیت یافتند؟

- (۱) ارد دوم
- (۲) سنشروک
- (۳) فرهاد سوم
- (۴) فری یاپت

۲۰۴- بر طبق سالشمار جدید اشکانیان، ماجرای دو برادر یهودی، آنیلایوس و آسینایوس که در نهاردینا قدرت یافتند، در زمان کدام پادشاه اشکانی روی داد؟

- (۱) بلاش یکم
- (۲) اردوان دوم
- (۳) ارد سوم
- (۴) فرهاد چهارم

۲۰۵- کدام مورد درباره جنگ‌های ماکرینوس امپراتور روم با اردوان چهارم اشکانی، نادرست است؟

- (۱) عدم کامیابی کامل برای دو طرف جنگ
- (۲) پهلخت غرامت هنگفت روم به ایران
- (۳) آخرین نبرد بزرگ میان روم و اشکانیان
- (۴) پذیرش لقب پارتیکوس از سوی ماکرینوس

۲۰۶- کدام محصول، جزو کالاهای صادراتی اشکانیان به چین نیست؟

- (۱) انار
- (۲) شراب
- (۳) هلو
- (۴) یونجه

۲۰۷- به عقیده کلاوس شپمان، تاریخ نگاران مارکسیست به طور کلی، شاهنشاهی اشکانی را در کدام مرحله تاریخی قرار داده‌اند؟

- (۱) فتودالی
- (۲) نیمه فتودالی
- (۳) برده داری
- (۴) نیمه برده داری

۲۰۸- آخرین پادشاه اشکانی ارمنستان که به دست بهرام گور خلع شد، چه کسی بود؟

- (۱) ارتشس
- (۲) ورام شاپوه
- (۳) ویه مهرشاپور
- (۴) ورزدات

۲۰۹- در کتاب پهلوی شهرستان‌های ایران شهر، از جنگ کدام شاه ساسانی با پهلزگ تورانی در خراسان یاد شده است؟

- (۱) شاپور یکم
- (۲) هرمزد یکم
- (۳) شاپور دوم
- (۴) هرمزد دوم

۲۱۰- در دوره ساسانی، منصب «ارگبد» به کدام خاندان تعلق داشت؟

- (۱) کارن
- (۲) مهران
- (۳) سورن
- (۴) ساسانی

۲۱۱- در هنر سکه زنی ساسانیان، به ترتیب نماد دو ایزد اناهید و مهر بر تاج شاهی چیست؟

- (۱) سر عقاب - ماه
- (۲) ستاره - ماه
- (۳) سر عقاب - پرتو نور
- (۴) ستاره - پرتو نور

۲۱۲- در دوره ساسانیان، عنوان «مرزبان» نخستین بار در زمان کدام پادشاه به کار رفت؟

- (۱) قباد یکم
- (۲) یزدگرد دوم
- (۳) شاپور ذوالاکتاف
- (۴) بهرام گور

- ۲۱۳- نمادی که «گندوفار» بر سکه‌های خود ضرب می‌کرد، در نقش برجسته‌های ساسانی، بر نمدپوش اسب کدام پادشاه تصویر شده است؟
(۱) خسرو انوشیروان (۲) اردشیر بابکان (۳) شاپور یکم (۴) بهرام دوم
- ۲۱۴- بزرگ‌ترین جایگاه در فهرست درباریان اردشیر بابکان، چه عنوانی بود؟
(۱) اسپروکان (۲) بیدخش (۳) رئیس تشریفات (۴) رئیس گارد شاهی
- ۲۱۵- نرسه / نرسی پس از کسب قدرت و براندازی سلطنت بهرام سکانشاه، قدرت کدام دودمان بزرگ ایرانی را تضعیف کرد؟
(۱) زیک (۲) سورن (۳) اسپهبد (۴) کارن
- ۲۱۶- به عقیده یوزف ویزهوفر، کدام مورد درباره «دستگرت / دستکرد سلطنتی» در دوره ساسانی، نادرست است؟
(۱) دستگرت سرزمین‌های تحت اداره مستقیم شاه بود.
(۲) مدیریت شاه بر دستگرت سلطنتی، به واسطه اشراف انجام می‌شد.
(۳) وضع مالیات و سربازگیری در دستگرت، از طریق شخص شاه صورت می‌گرفت.
(۴) شاهان ساسانی تنها در سرزمین‌های سلطنتی می‌توانستند به احداث شهر بپردازند.
- ۲۱۷- تعداد کلمات کدام دعای زردشتی، معادل بیست و یک نسک اوستا است؟
(۱) اشم وهو (۲) ینگه هاتم (۳) ائیریم ایشیو (۴) ینا اهو ویریو
- ۲۱۸- در دوره ساسانی در مراسم نیایش آتش، وظیفه دین‌مردی که عنوان «فربرتر» داشت، چه بود؟
(۱) شیر هوم را با شیر درهم می‌امیخت.
(۲) با زوتر در خواندن نیایش همراهی می‌کرد.
(۳) مراقب اعمال دیگر دین‌مردان بود.
(۴) هیزم می‌آورد و آنها را بر آتش می‌نهاد.
- ۲۱۹- بنابر نظر کریستن‌سن کدام مورد، از ایزدان دومین دوره آفرینش در کیش مانوی است؟
(۱) بان اعظم (۲) نریسه (۳) ستون شکوه (۴) عیسای درخشان
- ۲۲۰- بنابر نظر کریستن‌سن کدام مورد درباره آخرین خدا از خدایان هفت‌گانه مانوی، نادرست است؟
(۱) رُشن شهریزد، نریسه و مهریزد، القاب دیگر او است.
(۲) در خورشید منزل کرده و سفینه‌های نور را به حرکت درمی‌آورد.
(۳) سه چرخ که روح زنده ساخته است، به فرمان او به حرکت درمی‌آید.
(۴) زینت شکوه، پادشاه شرافت، آدم نورانی، پادشاه افتخار و حامل، فرزندان او هستند.
- ۲۲۱- برای نخستین بار، چه کسی و در چه قرنی، «اوستا» را به زبانی اروپایی ترجمه کرد؟
(۱) آنکتیل دوپرون - هجدهم (۲) ژام دارمستتر - هفدهم
(۳) فریتس ولف - بیستم (۴) کریستیان بارتلمه - نوزدهم
- ۲۲۲- از نظر ایگور دیاکونف، ساختار و سبک تحریر کتیبه‌های فارسی باستان از کدام تمدن الگوبرداری شده است؟
(۱) آشوری (۲) ایلامی (۳) اورارتویی (۴) بابلی
- ۲۲۳- الواح خزانه تخت جمشید، متعلق به چه زمانی هستند؟
(۱) اردشیر یکم تا اردشیر دوم (۲) اردشیر یکم تا داریوش دوم
(۳) داریوش بزرگ تا خشایارشا (۴) داریوش بزرگ تا اردشیر یکم
- ۲۲۴- کسنفن در کدام کتاب خویش، از مشاهدات شخصی بهره برده است؟
(۱) آناباسیس (۲) پرسیکا (۳) کورپایدیا (۴) هلنیکا
- ۲۲۵- بنچاق اورامان، اکنون در کدام موزه نگهداری می‌شود و به چه زبان‌هایی است؟
(۱) بریتانیا - یونانی و فارسی میانه (۲) بریتانیا - یونانی و پارسی
(۳) ملی ایران - سریانی و پارسی (۴) ملی ایران - سریانی و فارسی میانه

- ۲۲۶- منبع اصلی گزارش‌های کهن موجود درباره جنگ‌های فرهاد چهارم اشکانی با مارک آنتونی، روایت کیست؟
(۱) ولیوس (۲) دیون کاسیوس (۳) فلروس (۴) کوئینتوس دلیوس
- ۲۲۷- کدام مورد، جزو کتیبه‌های سنگ‌مزار نیست؟
(۱) باغ لردی (۲) تخت طاووس (۳) تل سفید (۴) غارهای کانهری
- ۲۲۸- منبع اصلی درباره قرارداد سال ۲۹۸ میلادی میان ایران و روم، کدام مورخ رومی است؟
(۱) هرودیانوس (۲) پتروس پاتریکیوس (۳) مناندر پروتکتور (۴) آمیانوس مارکینوس
- ۲۲۹- کدام نویسنده قدیم، قباد را «پیرو آیین درست دینی» خوانده است؟
(۱) ابن ندیم (۲) نظام‌الملک (۳) مالالاس انطاکی (۴) یوشع دروغین
- ۲۳۰- در کدام متن پهلوی، پرسش‌های چیستان‌گونه در مناظره مطرح می‌شود و در آن، خصوصیات ادبیات شفاهی مشهود است؟
(۱) اندرز خسرو قبادان (۲) یادگار زریر (۳) یوشن فریان (۴) خیم و خرد فرخ‌مرد
- ۲۳۱- در تاریخ‌نویسی، آنچه مورخ را از جزئی به کلی، و از نامحتمل به محتمل رهنمون می‌سازد، چیست؟
(۱) دوری از سیکسری و تعصب (۲) بررسی شواهد و جرح و تعدیل آنها (۳) دست یافتن به حقیقت تاریخی به وسیله قانون علیت (۴) تفسیر و تحلیل وقایع با بررسی اوضاع و شرایط زمانه وقوع رویداد
- ۲۳۲- چه عواملی سبب می‌شود که هر مورخ، در توجیه واقعیات تاریخی، چیز تازه‌ای از گذشته بسازد؟
(۱) راویان و گزارش‌های اسناد (۲) مسائل و دغدغه‌ها (۳) منابع و شواهد (۴) بینش و طرز فکر
- ۲۳۳- پست‌مدرن‌ها، دارای چه دیدگاهی درباره ماهیت «فهم تاریخی» هستند؟
(۱) متن‌ها خود ارجاع هستند و معطوف به واقعیت دیگری نیستند (۲) افزون بر تفسیرها، گذشته تاریخی صرف‌نظر از مورخان کنونی، گویای واقعیت هستند. (۳) با بررسی صحت و سقم محتویات اسناد و معنایی که در پس نوشتارها موجود است، می‌توان حقایق تاریخی را دریافت. (۴) در تاریخ‌نگاری، واقعیت بازنمایی نمی‌شود و در متن‌ها، معیارها یا ملاک‌های شناخت‌شناختی اهمیت و اعتبار دارند.
- ۲۳۴- در بررسی‌های تاریخی، نگاه کل‌نگرانه به معنی بهره‌مندی از علوم و معارف رایج، چه پیامد و نتایجی را موجب می‌شود؟
(۱) امکان بهره‌مندی از مسائل و نتایج علوم مختلف را فراهم می‌آورد. (۲) موجب دستیابی به قوانین علمی و قانون‌مندی در علم تاریخ می‌گردد. (۳) محقق را از مسائل و پرسش‌های دیگر علوم آگاه کرده، اما از تخصص اصلی‌اش دور می‌سازد. (۴) موجب مطالعه عمیق و بنیادی و پژوهش ژرف در موضوعات مشخص و خرد را فراهم می‌آورد.
- ۲۳۵- ویژگی «نظریه» در تحقیقات تاریخی چیست؟
(۱) مبنای صحیحی برای شروع کار تحقیقاتی نیست، زیرا مبنای عقلانی ندارد. (۲) پیش‌نویس اولیه امور قطعی علمی است که باید مورد آزمایش قرار گیرد. (۳) مدلی است که پیش‌تر، مورد آزمایش قرار گرفته است. (۴) ماهیتی کلی دارد و دارای قطعیت است.
- ۲۳۶- علم تاریخ و فلسفه تاریخ، به ترتیب، به کدام مورد تعلق دارند؟
(۱) جهان‌شناسی - هستی‌شناسی (۲) شناخت‌شناسی - هستی‌شناسی (۳) معرفت‌شناسی - شناخت‌شناسی (۴) هستی‌شناسی - شناخت‌شناسی

۲۳۷- علوم، از چه طریقی با یکدیگر پیوند دارند؟

(۱) روش شناسی	(۲) طرح مسئله
(۳) موضوع	(۴) نظریه پژوهش

۲۳۸- مباحث «روش تحقیق در تاریخ»، در کدام حوزه جای می گیرد؟

(۱) علم تاریخ	(۲) معرفت تاریخی
(۳) فلسفه علم تاریخ	(۴) فلسفه نظری تاریخ

۲۳۹- براساس تفکرات نئوکانتی، بهترین روش برای پژوهش های تاریخی چیست؟

(۱) ایدئالیسم	(۲) پوزیتیویسم
(۳) تجربه گرایی و عقل گرایی	(۴) همدلی و درون فهمی

۲۴۰- کاوش نظام مند درباره یک مسئله که منجر به افزایش شناخت و درک آن می شود، تعریف کدام مورد است؟

(۱) پژوهش	(۲) دانش
(۳) روش	(۴) فرضیه

www.Sanjesh3.com